تکمیلی

همه چیز سیاه شد

عجیب باشد یا نه در سرخون و هلیساد ۲۳ روز است که یک دوده سیاه رنگ و غلیظ روی همه چیز را پوشانده؛ سردرد، دست از سر مردم منطقه برنداشته و سررشته همه مشکل‌ها به حادثه ترکیدگی لوله انتقال نفت می‌رسد. آن‌طور که رضا حیدری یکی از اعضای شورای شهر سرخون به ما می‌گوید، این مشکل در مسیر ۱۵کیلومتری رودخانه تا سرچشمه سرخون شایع است:«سرخون حدود ۵۰۰۰ نفر جمعیت دارد و از زمانی که این لوله ترکید کل مسیر یعنی تقریبا ۱۵ کیلومتر تا سرچشمه سرخون آلوده شد.» شعله‌های آتش به گفته عضو شورای شهر سرخون، ۴۸ ساعت تمام زبانه کشیدند و دود غلیظ و سیاه رنگ شان، مثل یک چتر همه جا را پوشاند؛ از دامنه کوه تا مراتع تا خانه‌ها و کوچه و خیابان‌ها:«الان داخل همه خانه‌ها سیاه است، هرجا که انگشت بکشی یک رد سیاه رنگ از دوده می‌بینی، حتی پرنده‌هایی که توی آسمان پرواز می‌کنند رنگ‌شان عوض شده و خاکستری و سیاه شده‌اند» این مشکل اما فقط در این ۲۳ روز گریبان اهالی سرخون را نگرفته، آنها تا یادشان است بوی نفت را در فضای زندگی‌شان حس کرده‌اند؛ او از بیماری‌های شایع مردم منطقه‌اش صحبت می‌کند، از بیماری‌هایی که در چند سال اخیر زیاد شده‌اند و هر بار از یک خانواده یکی را نشان کرده‌اند: «ما اینجا سقط جنین داریم، بیماری ریوی داریم، بیماری پوستی داریم، شاید مستقیما تحقیقی درباره رابطه اینها با نفت انجام نشده باشد اما خودمان می‌دانیم که بی‌علت نیست.»

محوطه‌های پیرامون ارگ تاریخی بم ساماندهی می‌شود

حتی اگر ارگ بم به تمام و کمال بازسازی‌شده باشد (که هنوز نشده و مرمت برخی قسمت‌ها باقی‌مانده) محوطه پیرامون ارگ و سطح شهر بم همچنان بوی ویرانی و زلزله و نابسامانی می‌دهد. همین است که حالا مسؤولان (پس از حدود دو دهه) به فکر ساماندهی این محوطه‌ها افتاده‌اند. اتفاقی که مدیرکل دفتر امور پایگاه‌های جهانی کشور به آن اشاره‌کرده و گفته:«به‌زودی طرح ساماندهی محوطه پیرامون ارگ تاریخی بم با همکاری شهرداری، شورای شهر و بخش خصوصی اجرا می‌شود. این طرح نیازمند اخذ مجوزهای لازم از وزارت میراث‌فرهنگی و استانداری کرمان است که در حال رایزنی برای انجام این کار هستیم.» تخصیص اعتبار ۲۴ میلیارد ریالی برای نورپردازی ارگ بم موضوع دیگری بود که عزیزی به آن اشاره کرد و با بیان این‌که طرح پایش تصویری و حفاظت الکترونیک ارگ نیز به اتمام رسیده، تأکید کرد در این شرایط امنیت و حفاظت از این بنای ارزشمند به‌طور کامل انجام می‌شود./ جام جم دیلی

بعد از شکستن خط لوله نفت در منطقه سرخون و هلیساد، اهالی شاهد مرگ و میر زنبورها و دام‌هایشان هستند و معتقدند که دود حاصل از آتش‌سوزی نفت خام و آلوده شدن چشمه‌های آب، علت این مشکلات است

عکس: مریم آل مومن ایرنا

پای صحبت اهالی منطقه سرخون و هلیساد که همزیستی اجباری با نفت زندگی‌شان را تحت‌تاثیر قرار داده است

دلِ سرخون، خون است

مینا مولایی

ایران

از ۲۳ روز پیش همه چیز در سرخون و هلیساد دوباره بوی مرگ گرفته و نابودی؛ از بیست و سومین روز آذر تا همین حالا اینجا خیلی چیزها تغییر کرده. گوسفندها یکی‌یکی روی زمین دراز کشیده و مردند، زنبورها پرواز را برای همیشه فراموش کردند و شدند دسته‌هایی بی‌جان؛ ماهی‌ها دانه دانه، باد کردند و آمدند روی آبِ سیاه‌رنگ رودخانه؛ درخت‌ها هنوز زمستان نیامده سوختند و با رویای بهار به خواب ابدی رفتند. آدم‌ها اما اینجا هنوز زنده‌اند! برای اهالی این منطقه، تک‌تک روزهایی که از حادثه ترکیدگی چندباره لوله انتقال نفت خوزستان به اصفهان گذشته، رد و نشانی از مرگ دارد. همین است که مردم پر از گلایه‌اند و نمی‌دانند حرف‌شان را به گوش کدام مسؤول برسانند و بگویند که اینجا امیدها و آرزوهای ۱۲ هزار نفر را «نفت» سیاه کرده است.

شهبازی: چشمه سرخون مایه حیات منطقه است اما چندسالی است که تحت تاثیر شکستگی‌های ناشی از انتقال نفت قرار گرفته و آلوده شده است.

سال‌هاست سم می‌خوریم

با این‌که آتش چند روزی است خاموش شده و شرکت نفتی‌ها با مکنده‌های بزرگ‌شان سراغ نفت‌های سرریز شده آمده‌اند اما برای مردم این منطقه، این تازه آغاز یک ماجرای تلخ است؛ ابراهیم پور رستم دهیار روستای ده‌کهنه، یکی از روستاهای پایین دست سرخون در همین رابطه به ما می‌گوید: «از قدیم چشم امید همه اهالی این منطقه، چشمه سرخون بوده، آبادانی اینجا هم به خاطر همین چشمه بوده، مردم ما اصلا به خاطر همین چشمه، برنج کار شدند و یکی از محصولات اصلی‌شان شد برنج. اما از وقتی آب ما آلوده شد، زمین‌ها هم سمی شدند و دیگر قابل کشت نبودند، الان دیگر خیلی‌ها برنج نمی‌کارند، اگر هم کسی مجبور شود برنج بکارد خودش می‌داند که محصولش آلوده است و سم می‌خورد. شاید در کوتاه‌مدت این نفتی که در کرت‌های برنج کاری نفوذ کرده، خودش را نشان ندهد اما در دراز مدت این نفت گریبان اهالی را می‌گیرد و بیمارشان می‌کند.»

دهیار روستای ده کهنه یادش است که قبلا هم چندبار لوله انتقال نفت دچار شکستگی شده و زندگی را مختل کرده: «یک بار سال ۶۸ بود که رودخانه کلا آتش گرفت، یک رودخانه از نفت‌خام وارد رودخانه اصلی ما شد و تمام جنگل‌های این اطراف از بین رفت، همه درخت‌های چنار، بید و زبان گنجشک همگی نابود شدند. بعد از آن چندسالی اوضاع خوب بود تا این‌که چندسال پیش مردم دیدند که سنگ‌های کنار رودخانه سیاه شده، اما شرکت نفت نشتی نفت را گردن نمی‌گرفت تا این‌که سال ۹۶ دوباره لوله ترکید و مشخص شد آلودگی از لوله نفت است.»

او به نمایندگی از مردم روستایش، تاحالا خیلی جاها رفته و درِ خیلی از اداره‌ها و نهادها را زده، نتیجه اما همیشه برایش «هیچ» بوده: «آن‌طور که می‌گویند تنها راه چاره تعویض مسیر لوله‌های انتقال نفت است چون در این مسیر چندجایی زمین رانش کرده و لوله هم که فرسوده شده قطعا ترک خورده».

او برای ما از آبی می‌گوید که برای اهالی یک روزی منبع آبادانی بوده و حالا منبع آلودگی:«سرخون و هلیشاد روی هم ۱۲ هزار نفر جمعیت دارند، منبع آب آشامیدنی همه ما ازقدیم همین چشمه سرخون بود که در کنارش یک‌سری چشمه کوچکتر هم به صورت زاینده وجود داشتند، اما از وقتی آب رودخانه اصلی به نفت آغشته شد، مردم پناه آوردند به این چشمه‌های کناری اما هیچ معلوم نیست که آنها هم آلوده نباشند چون نفت در عمق زمین‌های ما نفوذ کرده.»

در ذهن ابراهیم پوررستم هم، آلودگی‌های نفتی محیط‌زیست روستایش، ارتباط مستقیمی دارد با بیماری‌هایی که گریبان اهالی را گرفته و در ده کهنه رواج دارد: «ما متاسفانه دوتا بیماری شایع در منطقه داریم که یکی سقط جنین است که واقعا زیاد شده و زن‌های جوان بی‌دلیل جنین‌شان را از دست می‌دهند، یکی هم سرطان‌های داخلی است که اکثرا مردم ما به خاطر سرطان معده و پانکراس و ... از دنیا می‌روند، خودمان هم می‌دانیم که حتما به خاطر این محیط آلوده‌ای است که ما در آن زندگی می‌کنیم.»

تغییر مسیر یا استحکام بخشی

امامداد شهبازی بخشدار میانکوه، در سه هفته‌ای که از آتش سوزی ناشی از شکستن لوله انتقال نفت در منطقه سرخون و میانکوه می‌گذرد، کم پای صحبت اهالی منتطقه ننشسته؛ او با گلایه‌های مردم آشناست و بارها و بارها درد دل مردم سرخون، گندمکار و ۱۷ روستای دهستان هلیساد را شنیده، همین است که به ما می‌گوید: «اینجا مردم انتظارشان این است که اگر بشود، مسیر لوله تغییر کند و دیگر لوله‌ها از بالادست چشمه سرخون عبور نکنند.» او هم مثل بقیه اهالی، دست روی اهمیت چشمه سرخون می‌گذارد و می‌گوید: «چشمه سرخون در خشکسالی‌ها، هزار لیتر بر ثانیه دبی دارد و در ترسالی‌ها بیشتر از ۸۰۰۰ لیتر برثانیه و واقعا مایه حیات منطقه است اما چندسالی است که تحت تاثیر شکستگی‌های ناشی از انتقال نفت قرار گرفته و مردم ما انتظار دارند که این لوله‌ها از زندگی‌شان حذف شده و از مسیر دیگری عبور کنند، تا بستر چشمه سرخون از آلودگی در امان باشد.»

بخشدار میانکوه ادامه می‌دهد: «هزار کیلومتر لوله از خوزستان می‌آید و با عبور از منطقه ما به اصفهان و تهران می‌رود، مسیر هم کوهستانی است و اینجا رانش و گسل زیاد است، لوله‌ها هم در دل همین گسل‌ها کارگذاشته شده‌اند و هرآن امکان دارد که با یک رانش در کوه، اتفاقی مشابه همین ترکیدگی و آتش‌سوزی قبلی به‌وجود بیاید، ما هم معتقدیم که باید هرچه سریع‌تر برای این موضوع چاره‌ای پیدا شود، اگر مهندسی خطوط لوله اجازه می‌دهد مسیر جابه‌جا شود اگر هم نه، حداقل با انجام یک‌سری تمهیدات، استحکام‌بخشی صورت بگیرد و از تکرار حادثه جلوگیری شود.»

بخشدار میانکوه به یک مشکل دیگر هم اشاره می‌کند؛ مشکلی که سررشته‌اش به آلودگی‌های ناشی از نشت مواد نفتی در این منطقه می‌رسد؛ مشکلی به نام مهاجرت. شهبازی می‌گوید: «مهاجرت یکی از تبعات ناگزیر این اتفاق است، مثلا وقتی ۶۰ - ۵۰ مزرعه شیلات ما به دلیل وجود آلودگی نفتی پشت سر هم تعطیل می‌شوند، حداقل ۲۰۰ خانوار از نان خوردن می‌افتند و منبع درآمدشان را از دست می‌دهند و برای آنها چاره‌ای جز مهاجرت نمی‌ماند.»

آن روی سیاه نفت

در سرخون و هلیساد، در دل بخش میانکوه شهرستان اردل در استان چهارمحال و بختیاری، قصه ترکیدگی لوله نفت تمامی ندارد؛ شکستن لوله و نشت مواد نفتی به آب و خاک و از بین رفتن احشام و زمین‌های کشاورزی، حکایتی است که با هر بار رانش زمین و ترکیدگی لوله انتقال نفت، برای اهالی تکرار می‌شود و مدت‌هاست یک جمعیت ۱۲ هزار نفری از مردم این منطقه مانده‌اند و یک مسیر قدیمی و فرسوده انتقال نفت که طلای سیاه را از مارون به اصفهان می‌برد. نفتی که اینجا مایه دلخوشی هیچ کسی نیست، اهالی تا یادشان است هر چندسال یک بار همین مشکل برایشان تکرار شده؛ همین است که بعضی‌ها می‌گویند این چهارمین بار است و بعضی‌ها می‌گویند ششمین بار. گلایه‌هایشان مشترک است: «همیشه این مشکل نشتی نفت را داشتیم اما الان ۱۲ سال است که بیشتر شده، این لوله‌ها را دهه ۴۰ توی زمین کار کردند الان بیشتر از ۵۰ سال از عمر لوله‌ها گذشته، مگر عمر مفید یک لوله چقدر است؟ نهایت ۳۵ سال! بعد از آن دیگر قابل استفاده نیست. به خاطر همین هرچند وقت یک بار یک قسمتی از آن ترک می‌خورد یا دچار شکستگی می‌شود.»

این حرف‌ها را رضا شیرمردی می‌گوید یکی از اهالی سرخون، مرد دامداری که در این چند روز، پنج تا از گوسفندهایش را از دست داده بی هیچ دلیلی:«خودتان دارید می‌بینید مگر ما جز این دام‌ها سرمایه‌ای داریم؟ الان همین گوسفندها هم یکی‌یکی دارند می‌میرند، اینجا هرکسی زمین کشاورزی و باغ دارد، زمین و باغش هم از بین رفته، اما یک نفر نیست به داد ما برسد!»

حرف‌هایش را حاج شمسعلی میرزایی ادامه می‌دهد؛ یکی از اهالی قدیمی سرخون که می‌گوید باغ و درخت‌هایش را در جریان آتش سوزی بیست و سوم آذر از دست داده:«این درخت‌ها همه زندگی من بودند، وسیله معاش من بودند، همه‌شان از بین رفتند، زمینم به نفت آلوده شده ... کاش به داد ما برسند.»

قصه مصیبت سرخونی‌ها برای اهالی روستای گندمکار هم یک درد مشترک و تکراری است؛ جلیل عاشوری برای ما از این مصیبت می‌گوید: «ما دیگر هیچ چیزی نداریم. آب‌مان را از ما گرفتند، گوسفند اگر اینجا از این چشمه آب بخورد دوام نمی‌آورد و می‌میرد، ما ولی از همین گوسفندها شیر می‌دوشیم و می‌خوریم. کشاورزی ما از نشت نفت لطمه خورده، محیط زیست ما آلوده شده اما دست ما از مسؤولین کوتاه است، آقای وزیر نفت می‌بیند که فرسودگی لوله‌های نفت اینجا همه زندگی ما را نابود کرده اما این خط لوله قدیمی هیچ‌وقت بازسازی و نوسازی نمی‌شود!»

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۸۳۶

جدول عادی

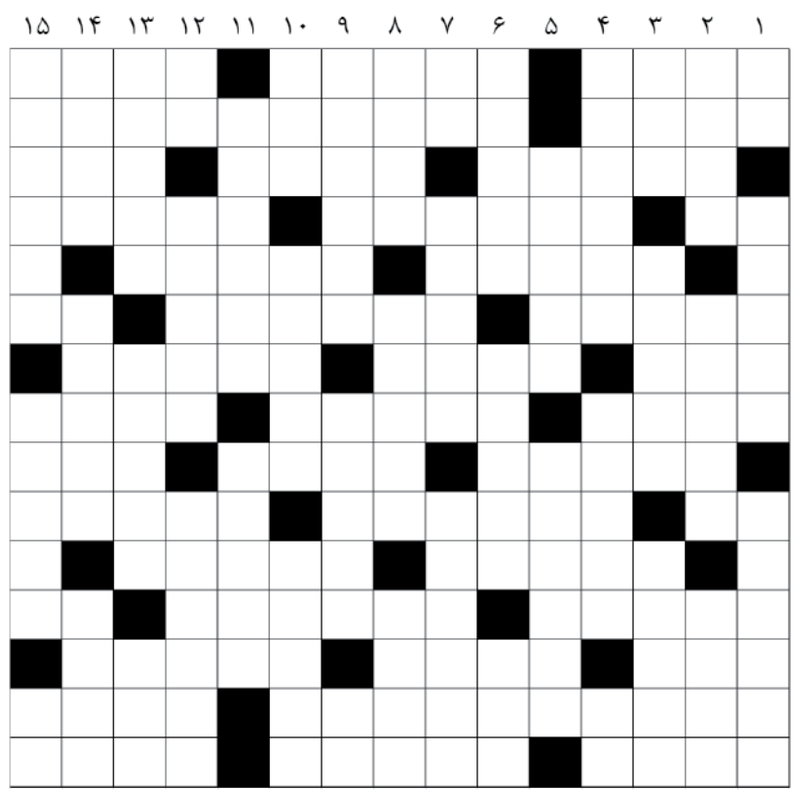

افقی: ۱) گلی زینتی- حاشا کردن- نماهنگ ۲) پایه و اساس- دانش تحلیل، ریشه یابی و توصیف پدیده‌های اجتماعی ۳) رهبر- دوست خواندنی- توده غله ۴) زیاده خواهی- فاقد اصالت خانوادگی- نوعی بیماری ویروسی کشنده ۵) آبگوشت- فیلم کوتاه تبلیغی ۶) آخر- از القاب اشرافی زنان اروپا- محکم کردن ۷) روشنایی- ستارگان- قطعی برای کتاب ۸) باریک بین- نوعی شیپور- تازه به راه افتاده ۹) گوشه نشینی- دیندار- راه آذری ۱۰) دیوانه- سست و بی حال- صباغ ۱۱) نامی پسرانه- میوه خوشه‌ای ۱۲) کارتن باز نشده- لباس تازه دوخته شده- M ۱۳) زندان مسعود سعد سلمان- یگانه- نور ماه ۱۴) دانش بیماری‌های دهان و دندان- کشف رازی ۱۵) از وزارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران- پیشوای دینی زرتشتی- عفو.

عمودی: ۱) تکیه بر پشتی- دود کردنی برای دفع چشم زخم- زجر دادن ۲) پخته شده در آب- زمان ها- معدنی ۳) فرومایه- دلداده فرهاد- کوهی مشرف به سنندج ۴) نمی شنود- پایتخت خوشنویسی ایران- ضمیر غائب ۵) بندری در بلغارستان- پدر و مادر ۶) بیگانگان- فقر و بی چیزی- توده انباشته چیزی ۷) بوی رطوبت- شبکه تلویزیونی برون مرزی کشورمان- خیال پردازانه ۸) نیروی یاری‌رسان- فرمانروایی- حلقه بین پیچ و مهره ۹) ارزش و اهمیت کسی در نزد دیگران- مدفن شاه نعمت ا... ولی- درون دهان ۱۰) آزاد- سرزنش- مأیوس ۱۱) جغد- آستانه ۱۲) شهر توت- از تقطیر نفت خام به دست می‌آید- آباژور ۱۳) دایره المعارف فرانسوی- صفار- الی آخر ۱۴) جناح لشکر- سازی بادی- از ظروف آشپزخانه ۱۵) اتفاق و حادثه- تعهد قانونی- مردار.

جدول ویژه

افقی: ۱) از نوشت افزار- بد زبانی- فضاپیمای بالدار ۲) جانشین- علاقه به افراد بشر و یاری دادن به آنان ۳) درآمد- قوم مغول- نقاش دانمارکی قرن بیستم ۴) پوستین- کم درآمد- یار ژولیت ۵) قابل خواندن- عبادت غیر واجب ۶) شفاهی- اثر موسیقایی برای چهار نوازنده- بنابر این ۷) کرانه آسمان- آبله سوختگی- بندری در استان بوشهر ۸) سرزمین- درخشندگی- سرزمین آفتاب تابان ۹) کوه خطرناک آلاسکا- تخم کتان- انبار غله ۱۰) ماه شاعرانه- ایالتی در امریکا- شاعر ادبیات شیلی ۱۱) صافی- ثروتمند معاصر موسی(ع) ۱۲) منسوب به آخرت- هزار هزار- چای خارجی ۱۳) بخش زائد- اعزام- درجه فرمانده گروهان ۱۴) از غذاهای لذیذ ارمنستان- همسر زن ۱۵) دشمنی با دشمنان خدا- داستانی نوشته علی موذنی- فال گرفتن.

عمودی: ۱) انبار کشتی- هر ردیف دیوار گلی- زحمت دادن ۲) فرمانبرداری از خدا- از اجزای تخم مرغ- مخزن گلوله ۳) مرزبان- لقب پادشاهان چین و ترکستان بود- صورت غیر مادی هریک از مخلوقات در آیین زرتشتی ۴) حمله ناگهانی به دشمن- از وسایل ارتباط جمعی- حرف دهن‌کجی ۵) تیز هوشی- لیگ فوتبال اسپانیا ۶) موسیقیدان اتریشی خالق آکسفورد- برچسب- مفتول ۷) بدن- مرگ موش- رشته فرنگی ۸) جلگه پهناور در نواحی نیمه خشک- زادگاه- بی اعتنا به قید و بندها ۹) شمشیر بلند ژاپنی- دست کم- صدمه ۱۰) شهری در آلمان- گازی برای پر کردن پنجره‌های دو جداره- خبرگزاری دانشجویان ۱۱) فرار کردن- سیاهی لشکر سینمایی ۱۲) شب روستایی- اختلاف پتانسیل الکتریکی- کپی ۱۳) مضطرب- سروته- صوت درد و آزردگی ۱۴) سماق- پرنده هدایت پذیر از راه دور- بی کس ۱۵) سیستم عاملی در کامپیوتر- آدرس- نقش هنری.

حل جدول عادی شماره ۵۸۳۵

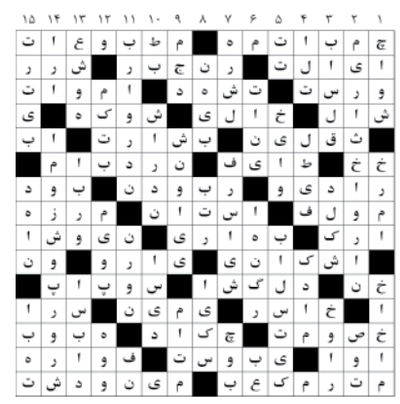
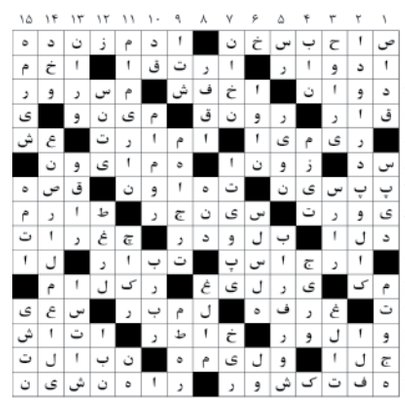
حل جدول ویژه شماره ۵۸۳۵